

Cs. Varga István

Búcsú Gennagyij Ajgitól

Moszkvában 2006. február 21-én elhunyt Gennagyij Ajgi, a kétnyelvű-egylelkű csuvas költő. 1934-ben született, bibliai szegénységben, s később Moszkvában is a világ peremén élt és alkotott. 1960-tól az orosz nyelvet választotta költői nyelvül. Kívívta csuvas és orosz költőtársai becsülését, lengyel, német, francia, olasz, angol költők elismerését. Csingiz Ajtmatovval együtt jelölték az irodalmi Nobel-díjra.

A csuvasok az óbolgárok és az egyik legnagyobb hun törzs, a szuvarok ivadékai – nekünk, magyaroknak szegről-végről rokonaink. A szuvarokat a perzsa krónikában fehér vagy ezüst hunokként emlegetik. Ennek a sokat szenvedett, maradékok maradékaiként mégis megmaradt népnek fia: Gennagyij Ajgi, akit már életében magáénak vallott Csuvasföld soknemzetiségű „Közép-Volga”-vidék és az „orosznyelvűség” jogán az orosz irodalom is.

Szülei „Hunnadi”-ra, vagyis a „Hunok fiá”-ra akarták keresztelni, de az akkori hivatalos szervek csak a hangzásban ehhez közel álló „Gennagyijt” engedélyezték. Apja verselő tanítóként az elsők között fordította csuvasra Puskin-t. Ajgi anyagi ágon sámánok leszármazottja. Gyerekkorától, főleg édesanyjától sok varázsigét, ráolvasást tanult. Versei 1949-től jelentek meg. Szülőföldjétől távol is tisztán megőrizte anyanyelvét, a csuvas szellemiséget, útra bocsátó népe lelkületét. A szellem kivételes embere egyetemes és csuvas nemzeti értékeket magas esztétikai szinten volt képes kifejezni, az univerzális ember és az univerzális Isten közt folyó párbeszédben. Hatalmas műveltséget szerzett. Mélyen ismerte a képzőművészetet, korunk Nietzsche-reneszánszát, a modernitásban szorosan összekapcsolódó Nietzsche és a történelmi emlékezet jelentőségét. Nem véletlen, hogy költészetét rokonnak érezte Malevics művészetével.

Lírájában eredeti módon egyesít három forrást: a csuvasok hagyománytisztelő kultúráját, az orosz avantgárd esztétikáját és a 20. századi francia költészet számos eredményét. A sokáig tiltott, majd nehezen megtűrt, de oroszokban népszerűvé sosem lett szabadverset művelte. Természet közeli lélek volt, művei a költői szó lélektiszta művészetével létfilozófiai mélységekbe világítanak. Természetszeretetében, világfelfogásában, poézisében a Mindenség rejtőzik, a transzcendencia szépsége ragyog. Nem dermedt magányba, sorsa ellen sem lázadt, nem perlekedett Istenével. Versvilága éltető szellemi és lelki energiákkal telített kozmosz. Szemléletének karakteres ismérve egy végtelen bizonyosság: a kegyelem áradó hite a történelemben, az emberiség üdvösség-történetében. Versei „konstruktívan” szerkesztettek, sosem kihűlt, élettelen alkotások. Saját ikonográfiájuk van, ikonszerű építkezéssel a művészetek ősi egységét teremti újjá. Nagy elődök, képzőművészek felszabadítóan hatottak rá. Művésze a csuvas sámánénekek, ráolvasások, mondókák, nyelvben megőrzött szellemi-lelki tapasztalatok mélységeiből ível az egyetemes kultúra magaslataira.

Az UNESCO-nak csuvas költészeti antológiát készített, a csuvasok történelmét, sorsát, kultúráját ismertette világnyelveken. Adyéhoz hasonlítható nemzetföltéssel népének reményhitét erősítette a megmaradásra. Csuvas költőtársaival kiadta a francia és a lengyel líra csuvas

nyelvű kincsházát. Pompás magyar lírai antológiát publikált, amely Bornemisztól Pilinszkyig és Csoóri Sándorig reprezentálja költészetünket.

Ajgi első magyar nyelvű kötete gondos válogatásban, Rab Zsuzsa és Oravecz Imre fordításában látott napvilágot, és méltán aratott kritikai elismerést: *A sámán fia* (1973). Spiritusz rektora volt az egri kiadású *Csuvas szó* antológiának (1985). Párizsban, Moszkvában, Berlinben is jelentek meg Ajgi-kötetek. Nálunk Páskándiné Sebők Anna szerkesztésében vehettünk kézbe Ajgi-kötetet, mégpedig Baka István, Cseh Károly, Zalán Tibor kiváló fordításában: *A sámán templomai, avagy korszakadék*.

Magyar vonatkozású versciklus bizonyítja: a magyar irodalom Ajgi számára áradó ihletforrást jelentett. „Magyar ciklust” alkotott. Többek közt Csontváry, Ady, Móricz, József Attila előtt tisztelgett nekik dedikált költeményekkel. Versírásra ihlette a *Cantata profana*, a *Hét krajcár*, Csontváry művészete és sorsa, Törőcsik Mari színészi talentuma, Radnóti mártírúma, Pilinszky intellektuális-spirituális költészete. Verset szentelt a tragikus sorsú költőelődnek, Mihail Szeszpelnek, akinek – a szovjet uralmi jelképek eltűnése után is – méltán áll szobra Egerben. (*Az inség zsoltárai* című Szeszpel-kötet 1989-ben Cseh Károly fordításában látott napvilágot.) Alkotó képfantáziáját az *Utolsó utazás. Wallenberg Budapesten 1988.* című költeményében, az eszmei, erkölcsi indítékokon túl, az „Úr választottjaként” tisztelt Wallenberg áldozatosága, Varga Imre szobrászművészete és számos egyetemes képzőművészeti és zenei inspiráció gyűjtötte fel.

Ajgi szellemi, lelki hidakat épített a csuvas és orosz irodalom, valamint a világirodalom között. Ő a tisztaság és lélek szerinti rend költője. Epilógusának fohásza: „*add Istenünk a csendet orvosul – / s ablakon túl az út kitarja kapuszárnyát / csapzottan és búsan száll a semmiségbe / >ennyi az egész< úgymond suttogásnyi >földi út<*”.

Gennagyij Ajgi versei

Városon túli ház

Konsztantyin fiamnak

titokkal zsúfolt Létünk
tündöklő
csodák otthona –

lélek
aranylik
ablak-négyszögében:

bomlik
a barka

– gügyörész
kisfiam –

s legbelül a szeplőtelen Ragyogásban két rejtelem
– nyíló rügy és nyíló értelem – egymásra lel

És: túl a réten virágzik a zab

ó az álom
maga a lélek –
mindig ott van
minden horzsolásban:
átszökik
a k ö z ö s örömnépébe
s a megmaradt
(nem emberi hangon énekel)
átzizegve
az e g é s z e n
egyre messzebb
virágzik

És: érintés nélkül

félni kell
a gyermeki ujjak és a zelnicemeggy
zsenge leveleitől is

mert:

rettenetes a világ – senki és semmi nincs:
Istenen kívül
(szállj magadba – és védj jól az eszedbe:
hatalmasabb Ő
a jószágnál!)

kivéve:

téged – tudhatod

Hosszú séta

erősödik
a nappal
Ragyogása
(levegő-alkotta
Teste
egyre nő)
a rózsák
visszataszító
sebében

Este

magányosan
ring egy kinyílt rózsza
mint ügyetlen csecsemő
ki ölelne tárt karokkal:
s nincs kit

(A verseket fordította: Cseh Károly)

A miskolci Új Holnap Stúdió bemutatkozik

2004 őszétől működik az *Új Holnap Stúdió*, a miskolci *Új Holnap* irodalmi folyóirat égisze alatt, a Miskolci Galériában, tehetséges fiatal irodalmárok részvételével. A tagok zöme középiskolás és egyetemista, akik különböző irodalmi pályázatokon tűntek fel. Az ő útjukat szeretnénk egyengetni, s ha nem is Esterházy Péter módján, bevezetni a szépirodalomba. Az irodalom, hisszük, birodalom – spirituális –, és nem iroda-lom.

Fiatalok, fiatalok, akikben a viharos tenger erejével hánykolódik a lélek, akikben télen is kiszökdül a rét, virágba borulnak a fák. A stúdió vezetőjeként elsősorban azt szeretném elérni, hogy az én szemüvegemen, vagyis a kívülálló szemén át lássák – no nem a világot, hiszen az az ő szemükkel nézve a legizgalmasabb és leghitelesebb, hanem a saját írásaikat, a lelkükből leledzett művet. Nem kis feladat, és nem is hálás, de ha sikerül elérnem, boldog leszek, mint ahogy örülök sikereiknek is. Mert sikerek vannak, és remélem, lesznek is még. Persze bizonyosan jönnek kudarcok is, amelyeket nehezebb elviselni. Erre is, arra is igyekszem őket fölkészíteni. S hogy kik ők? Íme:

Balajthy Ágnes a Lévay József Református Gimnázium végzős diákja. Első novellája az *Új Holnapban* jelent meg. Az idei sárvári Diákírók és Diákköltők Országos Pályázatán a tanulmány kategóriában első, novella kategóriában második helyezést ért el.

Bán Olivér idén végez a Miskolci Egyetem Bölcsészkarán, magyar szakon. Versei jelentek meg az *Új Holnapban*, a *Parnasszusban*, a *Spanyolnáthában*.

O. Bodnár István a Miskolci Egyetem másodéves gépészmérnök hallgatója. Az *Új Holnapban* több ízben szerepelt verseivel. Közölte őt az *Ezredvég* is.

Korpa Tamás a Herman Ottó Gimnázium végzős diákja. Versei jelentek meg az *Új Holnapban*, az *Ezredvégben*, a *Kapuban*. *Sion hegyén* című rockoperáját idén tavasszal mutattak be, miskolci középiskolások részvételével, a Diósgyőri Vasas Művelődési Központban. Az idei sárvári Diákírók és Diákköltők Országos Pályázatán a vers kategória első helyezettje volt, s idén is – nem először – megnyerte a miskolci Így írunk mi diák irodalmi pályázatot, vers kategóriában.

Siska Péter a Miskolci Egyetem bölcsész hallgatója. Verseivel az *Új Holnapban* mutatkozott be, szerepelt az *Ezredvégben* is.

Tatár Balázs János a Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium tanulója. Először az *Új Holnapban* publikált, majd közölte őt a *Spanyolnátha* és az *Ezredvég*. Tagja a Célpont Csoportnak és a „kettőegészóközt” (performance) társulatnak. Társszerzője az *ÁlkárPátRáz* webáriumnak.

Viczai Henrietta újságíró. Első kötete *Hajnali kárhozat* címmel 2002-ben jelent meg, verseivel szerepelt az *Új Holnapban*, az *Ezredvégben* és a *Zempléni Múzsában*.

(A bevezetőt írta: *Fecske Csaba*)

Bán Olivér

Áramszünet

dél körül ritka
sűrű sötét
órák óta
nincs áram
a telefonomba próbáltam írni
de tömzsi ujjaimmal
jól elbénáztam
elszállt az egész
talán most sikerül
nézném a meccset
szerinted is
azt kellene inkább
de nincs áram
szédülök a szomszéd
szivattyújának a szagától
a Tisza már nála is
a pincében van

0. Bodnár István

szokásom

megnézem a hajléktalant
jövőbeli munkám

felkelek
majd egy nap
szokásom
papucs
keresése
kihívásoknak
engedek
majd s
ki (is) megyek
szokásom

kicsiket
harapni (csak úgy)
ellenségből
meg
egészséges
táplálkozás
(h)a kit
szeretek
abból
nagyot...
szokásom

felkelek
egy nap majd
étkezem
jövök
megyek török
törnek
elfogadok
cselekszem
élek?! mert
szokásom

Korpa Tamás

Kant mester a tengerről álmodik

Torna felett repedt el a tenger központi boltozata; csapdosta vad hullámain, zöldes rojtjait lebegtette a felhők közül. Egy biedermeier-pillanat.

A Dekkán-fennsíkon láttam ily összegubancolódtott szeleket, égtájakat, égöveket üvöltöni. Az egek csatornáján kettős kötéssel biztosítva eresztették a meghegesztett Bárkát. Spielberg és Vilnius között kiszakadt a vitorlából egy vászongalamb a Skandináv fenyvesek irányába, majd hirtelen koordinátákat váltott s befűrődött a sztratoszférába. Többé sohasem láttam gesztenyebarna szemét – jól emlékszem.

Gyakorta mondogatták: Königsberg partjaihoz bilincseltek a tengert. Sose láttam a martalóc apályt, ahogy kítakarja a korhadt hajóroncsokat szemlére délután három órakor. A tenger itt van a nyomomban, utánam lohol, agancsos viharokat ringat tér és idő állandó viszonylagosságában biztosan. A tenger a szemedben kéklík, búgó kagylóhéjjak őrzik ujjlenyomatát. A felhők közé folyatták a tengert: függőlegesen hullámszik az északi sarkon, vagy talán csak a bizonytalanság tükröződik vissza a jégről.

Olvad a Hold, vékony sarló, Amazónia fáiba beletörnének fogai talán. Holnap ár lesz, vagy megsüllyednek a tektonikus lemezek s beszívja a magma a tengert, csillapítani szomját. Ósrobbanás lesz: amit nem láttam sose volt, csakhogy álmomban nagy víz lehettem, hömpölyögtem a partokat élvezve. Königsbergtól néhány lépés a kikötő -egy hajóra sem emlékszem egész életemben. De a gesztenyebarna szemű vászongalamb az én utamat járta, s a szemem volt maga a tenger.

Siska Péter

Rövid napok

Merül az égbolt,
alkonyként hasad a határ –
a Nap vádlón,
szavak nélkül ácsorog
a távolban,
akár egy átázott
öregasszony.

Horizont

Kiürült fény járja
a folyosókat,
magában suttogva –

bezárt ajtók dallama.

Egy vörös alak int:
hangokká süllyed a szó,
s odakinn egyedül

ébred a horizont.

Úton valahová

Az idegen fák
mögött
egy háztömb imbolyog;
nevektől részeg a szél.

Az ablakok kacagnak,
s láz-kabátban
bolyong a Hold:
lezárt utca minden perc.

Tatár Balázs János

nyolcféleképben

I.

Cravalli: A városra ereszkedve (1939)

átitta a zilált önmagát belém
 zuhanáskor csendben maradt
 várta hogy az elkerülhető
 elkerülhetetlenbe váltson
 mint ahogy mi is egyesből
 rükvercbe

II.

Vajda: Ikonos önarckép (1936)

csak a szentség hiányzik kezemből
 a háttérben hagytam
 mégis
 glóriámat teszem elétek

III.

Verescsagin: A háború apoteózisa (1871)

a keselyűknek túl kemény vagy
 hozzám se voltál gyöngédebb
 koponyádon rágcsálódnak
 tudom hogy ott vagy
 tudom hogy ott
 tudom hogy
 tudom

IV.

Whistler: Noktürn kékben és ezüstben (1872)

odaát még fénylik
a horizont meg gömbölyded
formáid nem fékezem
a vízen egy folt ring
talán csak hullád az
nem tudom

V.

Balla: Elvont sebesség és zaj (1913)

most a fényekbe kerültél
a vérközeli lázálmodba
most a kanyaron túli valóság
ejtett rabul
feléd akarok fordulni
feléd akarok fordulni
feléd a karok fordulnak

VI.

Picasso: Avignoni kisasszonyok (1907)

csendéletembe kúszol megint
megsokszorozod magad
hogyminden egyes nő képében
a v i g n o n i n a k tetteve alakod
szétzúzd bennem azt a kis
morfondírózó egyveleget

VII.

Munch: A sikoly (1893)

ultrán túli vonyítás hallik ki
 a világ amplitúdója vele leng
 hajlataik megnyúlásra készülnek
 bennük nyúlok én is utánad
 hogy egy s i k o l y b a n egyesüljünk

VIII.

Magritte: Hamis tükör (1928)

és én mégis belenézek
 elveszek benne
 hamis
 valódinak hiszem
 hamis
 felhők közé emelkedek
 fehérék közé
 hamis
 valódinak hiszem
 hamis
 sötét vár az origóban
 hirtelen-sötét
 valódi
 hamisnak hiszem
 valódi
 a könny a felhőkön túl van
 belőlük művé alkotom
 valódi
 hamisnak hiszem
 valódi

Viczi Henrietta

Előtte*(Ráosztinak)*

Végső soron minden kiderül...
A lángot formáló ujjakat láthatod,
Végignézheted a mindentudó csöndben,
Hogy ágyad mellé térdepel a fájdalom.

A halál nem köszön,
Csak mint jó postás előbb érkezik,
Hozza a keretezett leveleket,
És önmagunkkal szembesít.

Miattam lettél hitehagyott.
A szó a szádból megszökött.
Pedig ezerszer kérdezted: mikor jössz nekem,
S gondoltam jól elvagy két korsó sör között.

Lassan kitagadod magadat az életből,
Rozsdás árnyad a küszöbön.
S ha öröksége is van is ez ötvennyolc évnek,
Talán csak annyi: köszönöm.

Végső soron minden kiderül.
Tudjuk a halál nem köszön,
A szó a szánkból megszökik,
Rozsdás árnyunk a küszöbön.

Balajthy Ágnes

Utazás

Fáradtan ültünk a vonaton. A Balaton még látszott az ablakból, hatalmas táskáinkat csak nagy nehezen tudtuk felpakolni a csomagtartókra, aztán Zsuzsa a vállamnak dőlt, és már aludt is. A fiúk ugyanezt tették.

Tulajdonképpen úgy terveztük, hogy utoljára még hülyéskedünk egyet itt a vonaton, úgy teszünk, mintha nem találnánk a jegyünket, és az örületbe kergetjük a kalauzt, jobbnál jobb zenéket hallgatunk és hangosan énekeljük őket hogy a folyosón álldogálók szúrós pillantásokat vessenek ránk, de aztán nem lett az egészből semmi: a többiek egymás vállára dőlve szundikáltak, én meg az ablakon bámultam kifelé és a tegnap éjszakán gondolkodtam, ami miatt ma olyan álmosak vagyunk, a tegnap éjszakán, aminél szebb még nem akadt az életemben. Talán csak egy: mikor először láttam a tengert. Akkor nagyon készültem az élményre, de nem olyan volt, mint amilyennek akaratlanul is elképzeltem, nem az a pálmafás-jachtos azúrkék pocsolya, hanem a hideg és félelmetes Balti-tenger. Egész éjszaka ott álltam pulóverekbe meg kabátokba burkolózva a monumentális luxushajó fedélzetén, néztem a vizet, ami olyan gyilkosan nyugodt volt, olyan hatalmas, és úgy félttem, mint tán még soha, de aztán keleten lassan elpirult az ég, a többiek is körém gyűltek, és már nem félttem, csak bámultam azt a zöld foltot a messzeségben, amiről azt mondták, hogy Helsinki.

Jó volt akkor a füledt, csupa verejtek- sör- és műbőrszag vonatban ülve a jeges frissességre gondolni, de én tulajdonképpen a vonatszagot is szeretem, és azt éreztem, hogy mégiscsak az utolsó szárszói éjszaka volt a legszebb. Kiszöktünk a táborból, azaz valójában nem szöktünk, senkit sem zavart, hogy nem vagyunk benn, de azért mégis szöktünk, a főkapu helyett úgy másztunk át a kerítésen, mint az ötödikesek a napköziből menekülve, aztán leereszkedtünk a partra. Sorra beültünk minden helyre, pocsek borokat ittunk, és hatalmasakat ettünk, részeg német turistákkal beszélgettünk Hindenburg és Hitler viszonyáról, később megsértődtek, mert az egyik fiú szidni kezdte a Bayern Münchent, de nem, nem ez volt a lényeg, hanem a hajnal a vízen. Kettő körül döntöttünk úgy, hogy bemegyünk a tóba. Nem volt hideg, csak kellemesen hűvös, sima és megnyugtató. Majd egy órát gázoltunk a vízben, míg végül találtunk egy stéget, egy igencsak rozoga és megviselt faalkotmányt, ami azonnal megtetszett nekünk, olyan matulabácsisan nézett ki. Nagy nehezen felmásztunk rá, aztán reggelig csak feküdtünk rajta, és bámultuk az eget, ami lila volt, mély lila, a tó is csupa ibolyaszín és némaság, csak a nádasban mozgott néha valami. Lassan kezdett el pirkadni, vadkacsák úsztak előttünk, ügyet sem vetve ránk, az északi part egyre tisztábban derengett a hajnali ködben, s mi magunkba szívtunk mindent, a vizet, a napkeltét, a vadkacsák tollainak színét. Nem beszélgettünk semmilyen fontos dologról, halkan folytattuk a baromságainkat és a piszkálódást, de azért pontosan megjegyeztünk mindent, a fűrészporszagot, a szálkák szúrását, vizes bőrünk nyomát a deszkákon, mert éreztük, hogy ez most mennyire irtózatosan szép, és mennyire fontos lesz egyszer, és hogy ha valaki majd a fiatalságról beszél nekünk, akkor tudjuk, hogy ez volt az.

Mikor végül lekaszálódunk a stégről, már reggel volt. Egy szót se szóltunk egymáshoz, kicsit szégyelltük magunkat és szomorúan ballagtunk vissza a józsefáttilás sínek mellett. Ezért aludt hát mindenki a hazafelé úton, én is megpróbáltam szundítani, de nem tudtam, az utazás öröme pezsgett bennem, és arról ábrándoztam, hogy milyen is volt idefelé. Akkor is rekkenő volt a hőség, a pályaudvaron az a tömeg nyüzsgött, amit úgy imádok, kisgyerekek, mosolygós négerék, hátizsákos hippik és ideges öltönyös alakok áradata, a vonatom is tömve volt, balatoni csúcsforgalom, az utat a peronon kuporogva töltöttem, egy nagymamakülső asszony hűtőládájának dőlve, félig egy megállapíthatatlan nyelven beszélő szakállas fickó ölében, köttem micimackós hátizsákos kislányok szorongtak, azzal kötöttem le őket, hogy befonhatták a hajamat, fölöttem az apjuk itta egyik sörét a másik után, a sörhab néha a térdemre csorgott, de nem vette észre, csak azt látta, hogy Salingert olvasok és elmesélte, hogy sráckorában az volt a kedvenc könyve.

Azt hiszem, még soha nem voltam egy helyiségben annyi emberrel összezsúfolódva, mint akkor, de az utazásban pont ez a jó: hogy majd megdöglessz a melegben, elzibbadt minden tagod, arra sincs hely, hogy megmozdítsd a kislábujjad, a térdedre Borsodi csorog, és akkor valaki borostásan, törődötten és lehangolóan negyven évesen arról kezd el mesélni, hogy sráckorában nem akart más lenni, csak Holden Caulfield.

Közben már rég elhagytuk a Balatont, a vagon teljesen megtelt, összébb húzódtunk, hogy egy kisfiú még beférjen a fölkébe, aztán nemsokára ő is elszundikált, csendesen néztem a többiek fáradt, izzadó arcát, ahogy egymásnak dőlve szinte ájultan aludtak, egyre mélyebbre és mélyebbre hatolva abba a másik világba, ami bizonyára tele volt a nyárral, naptej-illattal és lustán csapkodó hullámokkal, de én nem most nem vágytam erre, hanem futást akartam, száguldást, bármit, ami kaland: a fölkébe zárva ezt nem tehettem, hát csak ábrándoztam a szabadságról, Erdélyről, a stoppolásról. Szabadság, Erdély, stoppolás: erre gondoltam, és máris cikáztak körülöttem az emlékek: sátorozások, nedves, zöld erdők, poros országutak, lerobbant Dáciák és lovas szekerek. A stoppolás az utazás művészete, ezt már Kerouac is tudta, de én csak akkor ébredtem rá igazán, mikor egy fesztivál után kialvatlanul, piszkosan és lesülve álltam ki az út szélére, valami furcsa vakmerőség hatására teljesen egyedül, úgy, hogy tudtam, majd négyórányi út vár rám. Nem messze tőlem egy hasonlóan megviselt csiki fiú próbálkozott, elmesélte, hogy már két órája áll itt, s aztán együtt várakoztunk egy plakát hátoldalára mázolt Harghita felirattal, csak álldogáltunk és álldogáltunk a fáradtságtól majd eldőlvén a rekkenő hőségben, a ránk ügyet sem vető autósok által felvert porfelhő közepén, úgy éreztük, hogy sose ér véget ez a gyilkos délelőtt, hogy a tűző naptól csontjaink végül megolvadnak, s szétfolynak az aszfalton, mikor hirtelen lefékezett mellettünk valaki. Egy pillanat, s már egy fekete Mercedes légkondicionált belsejében ültünk két öltönyös-nyakkendősférfival, akikkel egész úton a kolozsvári irodalmi életről beszélgettünk. Hát igen. Stoppolás nélkül ilyen dolgok nem történnek az emberrel.

A vonat lassan begördült Pestre, a többieket felráztam, elkezdtünk lázasan pakolni, aztán leverekeztük magunkat valahogy, és ott álltunk a pályaudvaron. Belekezdünk még valami blőd beszélgetésbe, de már éreztük, hogy a közös útnak itt a vége, s ez olyan furcsa volt. Habár Zsuzsa meg én az egész hetet a fiúkkal töltöttük, mégis idegenkedtünk egymástól egy kicsit és finoman adagolt szurkálódással tartottuk meg a három lépés távolságot. A fiúk most sután megöleltek, pusztit adtak, morogtak valamit arról, hogy jó lenne ugyanígy együtt jövőre is, aztán eltűntek az aluljáróban. Nemsokára én is elbúcsúztam Zsuzsától, és elindultam a Keletibe. Volt még időm a miskolci gyorsig, hát csak ültem egy padon, éhesen, mert pénzem már jegyre is alig maradt, és tovább álmodoztam. Szeretem a Keletit, talán mert pont olyan megviselt, piszkos és valahol mégis szép, mint a szülővárosom: annyiszor ültem már itt, hogy szinte

otthon érzem magam, ismerem ezt a szagot, ezeket az arcokat és ezer meg ezer emlék bújik itt elő belőlem. A pályaudvarokról mindig annyi minden eszembe jut; a Déliről persze maga a Balaton, mintha a tizedik vágány mögött már ott lebegne a vize, a debreceni viszont annyira hihetetlenül csúnya, érkezéskor mindig azt érzem egy percre, valahol Oroszországban vagyok, nem is tudom mért, Oroszország biztos szép. Ha a szegedit látom, félek és a halálra gondolok, emlékszem, tavasz volt, az aszfalt csillogott a reggeli záportól, és a lány testét nem is láttam, csak azt, ahogy a vérét súrolják a sínekről. Az eső nem tudta lemosni. De ha a szegedi a halál, a csopaki talán a szerelem, a barátnőm úgy ölelte meg ott a kedvesét, hogy mindenki, aki látta őket, kénytelen volt hinni valami szerelemfélében. És a sárospataki a gyerekkor: a tábor, amit már rég kinőttem, de mégse hagyom ki soha, s ha megérkezek, boldogan érzem, hogy a levegőnek még mindig vattacukor íze van. Az otthoni pályaudvarra viszont nagyon büszke vagyok, a Tiszai maga a rock, annyit énekeltek róla, a dallamokat sose tudom kiverni a fejemből, ha onnan indulok valahova. A Keletiről csókok jutnak az eszembe, ízük a számban csak cappuccino, nem méz és áfonya, de azért édesek, és egy kicsit mindig nehéz otthagyni őket, akkor is az volt, egy órányi várakozás után.

A vonat nehézkesen döcögött velem haza, úgy vonszolta magát, mint valami sebzett állat, és minden megállóban megállt, hogy erőt gyűjtsön. Lassacskán elkezdett alkonyodni, egyedül voltam a fülkében, fáradtan bámultam a repedt ablaküvegen keresztül a frissen learatott búzamezők szénakazlait, behunytam a szemem, egy téli éjszakára gondoltam, mikor egy puha és meleg vonatfülkében utaztam át Lengyelországot, odakinn hideg volt és mesekönyv-tél, szikrázva hullott a hó a szénfekete égből, félttem, remegtem, mert annyira egyedül voltam, úgy szerettem volna, hogy valaki leüljön mellém, és nem jött senki, de azért mégse rádióznám ki azt a lengyel éjszakát az életemből soha. Valahol Füzesabonynál aztán emberek özönlötték el a vonatot, hozzám egy házaspár ült be a kisfiukkal, egy öregember, meg egy kurva. Igazi, hamisíthatatlan kurva volt, elképesztően rövid szoknyában, gyilkosul magas sarkú cipőben, agyonfestett hajjal, a vastag tus mögött fáradt és szomorú volt a szeme. A kisfiú élvezte az utat, megállás nélkül fecsegett, mesélt és bohóckodott, látszólag a rá nem igazán figyelő szüleinek szánta a vicceket, de azért valójában nekünk, idegeneknek szólt a játék, s néha egy-egy röpke mosollyal éreztették is vele, hogy figyelünk, és hálásak vagyunk. Már nem sokkal Miskolc előtt kezdett el azon tanakodni, hogy mit is vegyen a szülinapi pénzből, távcsövet, vagy inkább játékpuskát.

– Távcsövet, mindenképpen távcsövet – szólalt meg hirtelen a kurva, aki egész eddig hallgatott.
 – A puskával csak ölnek az emberek, gyilkolásznak mindenkit. A távcsóval viszont láthatod a csillagokat.

– Bizony – csatlakoztam én is. – A csillagok sokkalta érdekesebbek.

Akkor már lehetett látni a város fényeit, kora este volt és kicsit hűvös, megborzongtam, mikor leszálltam.

Most itt ülök a buszszomon, már tényleg csak néhány perc és otthon vagyok, remélem, a kisfiú a távcsövet választja, de ez az egész élet mégiscsak szomorú, már Szárszó se igazi, csak valami, amire lehet emlékezni a szegedi Anna Karerina meg az erdélyi Dáciák között, és lassan csak Zsuzsa marad, aki igazi barát, de elfelejtem sok-sok ember nevét, akiket ott szerettem, lassacskán aztán az arcuk is elfelejtem, felissza őket az idő, és ha ilyen dolgokra gondolok mindig közel állok ahhoz, hogy elbőgjem magam. Aztán eszembe jutnak a húgaim, akik néhány perc múlva majd a nyakamba ugranak, anyukám, aki sztrapacskával vár, a szomszédok, akik holnap majd átjönnek köszönni, és a hátam mögött kitérgetik hogy hol voltam megint, és hogy is telhet nekem erre a sok mászkálásra, és már nem akarok sírni. Egyébként is: néhány nap, és már megint egy pályaudvaron fogok állni. Indulásra készen.